

Pred sebou máme krásne ročné obdobie, ktoré nás láka do prírody. Všade počuť nádherný vtáčí koncert, všetko pučí, slnečné lúče nám dodávajú blahodarnú energiu. Teplé slnečné lúče pohladia celú prírodu a preniknú až do jej najtemnejších útrob. Rozpustia posledné zvyšky snehu aj na našich končiaroch a prvé snežienky hlásia definitívny koniec pani zimy. Príroda sa prebúdzá zo zimného spánku a s ňou i všetko živé. Zelená farba lúk a lesov úplne zmení jej tvár. Aj voda v potôčikoch akosi radostnejšie žblnkoce svoju jarnú pieseň. Ráno, keď vstanem a otvorím okno, počujem spev vtáctva, ktorý zobudí aj toho posledného spáča.

Spolu s prírodou sa prebúdzajú i ľudia. Po dlhotrvajúcej zime konečne odložia ťažké kabáty a nechávajú sa tiež pohladzať teplými slnečnými lúčmi. Lúčmi, ktoré do nich vlievajú novú energiu a silu. Z plných pľúc sa nadýchnu sviežeho jarného vzduchu, ktorý vane odkiaľsi z hĺbky zeme, neúprosne sa tlačí do ľudských príbytkov, ťahá nás von, do záhrad i na priedomie. Má úplne inú vôňu a moc. Niekedy postaví na nohy i chorých a dodáva im toľko potrebnú životnú energiu.

Medzi tradičný tunajší jarný kolorit patrí, že oráč vyjde s pluhom na svoje políčko, aby ho zoral a nasadil zemiaky. Tento úkaz sa, žiaľ, pomaly, ale isto vytráca; staré časy, keď bolo vidieť na poliach toľko ľudí ako vrabcov na streche, sú už nenávratne

preč. Krajina pustne, uvidíme, aké časy ešte prídu.

Medzi prvé lastovičky, ktoré zavítajú do krajiny pod Rozsutcom, patrí festival mladých hudobníkov Staré nôty mladých strún Európy. Ide o významné podujatie, ktoré pomaly zapúšťa svoje inšpiratívne korene v našom chotári.

Nepremeškajme jarné prebúdzanie, poobzerajme sa po tej kráske, vychutnávajme ju naplno a začnime s chuťou žiť.

Ján MIHO ml.

JARNÉ PREBÚDZANIE

Fotoarchív MKS Terchová

Myšlienka na tento čas

KAŽDÉ SLOVO MÁ SVOJU ZVLÁŠTNU MINULOSŤ. ALE TO ZISTÍME AŽ PO ROKOCH, KEĎ UŽ JU MÁME AJ MY.

Kamil Peteraj

Z obsahu čísla:

- Obecny úrad informuje
- Staré nôty mladých strún Európy
- Dvojvýchodie Adama Františka Kollára
- Recepty
- Šport + iné zaujímavosti

OBEČNÝ ÚRAD INFORMUJE

UZNESENIE č. 1/2008
zo slávnostného zasadnutia Obecného zastupiteľstva Terchová,
konaného 25. 1. 2008

Vysvetlivky pri hlasovaní: **ZA** hlasovanie za
PROTI hlasovanie proti
ZDR zdržanie hlasovania
- neprítomnosť (nehlasovanie)

A) berie na vedomie

1. Príhovor predsedu vlády SR Roberta Fica
2. Príhovor predsedu ŽSK Juraja Blanára

B) schvaľuje

Slávnostné zasadnutie Obecného zastupiteľstva Terchová, za účasti predsedu vlády SR Roberta Fica a predsedu Žilinského samosprávneho kraja Juraja Blanára, pri príležitosti 320. výročia narodenia Juraja Jánošíka sa 25. januára 2008 jednomyselne uznieslo na nasledovnom: Obec Terchová a jej súčasné generácie sa s hrdosťou hlásia k nadčasovému odkazu jánošíkovskej tradície, ktorej stelesnením a symbolom je náš rodák Juraj Jánošík, od narodenia ktorého uplynulo v týchto dňoch 320 rokov.

HLASOVANIE		MVDr. J. Hanuliak	ZA	V. Mažgút	Z A	A. Šmehýľová	ZA
Mgr. V. Berešiková	Z A	M. Jánošík	-	Ing. J. Panták	Z A	Ing. M. Zajac	ZA
J. Dávidík	Z A	Ing. M. Laurenčík	ZA	Ing. E. Synáková	Z A	F. Zicho	ZA

UZNESENIE č. 2/2008
zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva Terchová,
konaného 8. 2. 2008

A) berie na vedomie

1. Informáciu zo zasadnutia Obcej rady dňa 4. 2. 2008 – priebežne počas zastupiteľstva.
2. Správu o činnosti Obcej polície Terchová za obdobie od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2007.
3. Informácia o petícii občanov Bieleho Potoka k dopravnej situácii.
4. Správu o činnosti Dobrovoľného hasičského zboru Terchová za rok 2007.
5. Správu o postupe prác a budúceho chodu Relaxačno-informačného centra Terchová.

B) 1. schvaľuje

Žiadosť o povolenie umiestnenia vodomernej zostavy pre firmu Optima consulting, s. r. o., Horný Val 24, 010 01 Žilina, s podmienkou manipulácie s vodomernou šachtou. Vzniknuté náklady hradí firma Optima consulting, s. r. o., Žilina.

HLASOVANIE		MVDr. J. Hanuliak	ZA	V. Mažgút	ZA	A. Šmehýľová	ZA
Mgr. V. Berešiková	ZA	M. Jánošík	ZA	Ing. J. Panták	ZA	Ing. M. Zajac	ZA
J. Dávidík	ZA	Ing. M. Laurenčík	ZA	Ing. E. Synáková	ZA	F. Zicho	ZA

2. schvaľuje

Žiadosť o odpredaj pozemku KN parc. č. 922/2 – záhrada o výmere 35 m² a KN parc. č. 923/2 – zast. plocha o výmere 8 m² v kat. území Terchová pre Jána Dávidíka a manž. Danku, 013 06 Terchová 373. Cena pozemku: 100,- Sk/1 m².

HLASOVANIE		MVDr. J. Hanuliak	ZA	V. Mažgút	ZA	A. Šmehýľová	ZA
Mgr. V. Berešiková	ZA	M. Jánošík	ZA	Ing. J. Panták	ZA	Ing. M. Zajac	ZA
J. Dávidík	ZA	Ing. M. Laurenčík	ZA	Ing. E. Synáková	ZA	F. Zicho	ZA

3. schvaľuje

Žiadosť o odpredaj pozemku:
KN parc. č. 3263 – zast. plocha o výmere 30 m²
KN parc. č. 3264 – zast. plocha o výmere 14 m²
KN parc. č. 3265 – zast. plocha o výmere 13 m²
v kat. území Terchová pre Emila Zajaca a manž. Viktóriu, 013 06 Terchová 1114. Cena pozemku: 100,- Sk/1 m².

HLASOVANIE		MVDr. J. Hanuliak	ZA	V. Mažgút	ZA	A. Šmehýľová	ZA
Mgr. V. Berešiková	ZA	M. Jánošík	ZA	Ing. J. Panták	ZA	Ing. M. Zajac	ZA
J. Dávidík	ZA	Ing. M. Laurenčík	ZA	Ing. E. Synáková	ZA	F. Zicho	ZA

4. schvaľuje

Žiadosť o odpredaj pozemku KN parc. č. 462 – zast. plocha o výmere 1118 m² v kat. území Terchová pre Jána Machu a manž. Ľudmilu, ul. Mládežnícka 253, 013 06 Terchová. Cena pozemku: 100,- Sk/1 m².

HLASOVANIE		MVDr. J. Hanuliak	ZA	V. Mažgút	ZA	A. Šmehýľová	ZA
Mgr. V. Berešiková	ZA	M. Jánošík	ZA	Ing. J. Panták	ZA	Ing. M. Zajac	ZA
J. Dávidík	ZA	Ing. M. Laurenčík	ZA	Ing. E. Synáková	ZA	F. Zicho	ZA

5. schvaľuje

Spôsob financovania „Bytový dom, 13 b. j. Terchová - Gregušovia“:
75 % ŠF RB SR 11.850.000,- Sk
25 % MV RR SR 3.985.000,- Sk
Vlastné zdroje 108.920,- Sk
Celkom 15.943.920,- Sk

HLASOVANIE		MVDr. J. Hanuliak	ZA	V. Mažgút	ZA	A. Šmehýľová	ZA
Mgr. V. Berešiková	ZA	M. Jánošík	ZA	Ing. J. Panták	ZA	Ing. M. Zajac	ZA
J. Dávidík	ZA	Ing. M. Laurenčík	ZA	Ing. E. Synáková	ZA	F. Zicho	ZA

6. schvaľuje

Financovanie z vlastných zdrojov „Bytový dom, 13 b. j., Terchová - Gregušovia“ v celkovej sume 108.920,- Sk.

HLASOVANIE		MVDr. J. Hanuliak	ZA	V. Mažgút	ZA	A. Šmehýľová	ZA
Mgr. V. Berešiková	ZA	M. Jánošík	ZA	Ing. J. Panták	ZA	Ing. M. Zajac	ZA
J. Dávidík	ZA	Ing. M. Laurenčík	ZA	Ing. E. Synáková	ZA	F. Zicho	ZA

7. schvaľuje

1. financovanie technickej vybavenosti „Bytový dom, 13 b. j., Terchová - Gregušovia“

z vlastných zdrojov v celkovej sume 1.109.000,- Sk nasledovne:

a) miestne komunikácie a verejné osvetlenie	175.000,- Sk
b) verejný vodovod	352.000,- Sk
c) kanalizácie	100.000,- Sk
d) sadové úpravy	99.000,- Sk
e) plynová prípojka	63.000,- Sk
f) elektrická prípojka	320.000,- Sk

2. dotáciou z Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR

a) miestne komunikácie a verejné osvetlenie	405.000,- Sk
b) verejný vodovod	208.000,- Sk

HLASOVANIE		MVDr. J. Hanuliak	ZA	V. Mažgút	ZA	A. Šmehýľová	ZA
Mgr. V. Berešiková	ZA	M. Jánošík	ZA	Ing. J. Panták	ZA	Ing. M. Zajac	ZA
J. Dávidík	ZA	Ing. M. Laurenčík	ZA	Ing. E. Synáková	ZA	F. Zicho	ZA

8. schvaľuje

Úpravu rozpočtu na rok 2008 v investičnej časti o výstavbu „Bytový dom, 13 b. j., Terchová - Gregušovia“ v sume 250.000,- Sk.

HLASOVANIE		MVDr. J. Hanuliak	ZA	V. Mažgút	ZA	A. Šmehýľová	ZA
Mgr. V. Berešíková	ZA	M. Jánošík	ZA	Ing. J. Panták	ZA	Ing. M. Zajac	ZA
J. Dávidík	ZA	Ing. M. Laurenčík	ZA	Ing. E. Synáková	ZA	F. Zicho	ZA

9. schvaľuje

Financovanie stavby „Bytový dom, 13 b. j., Terchová – Gregušovia“ úverom v Štátnom fonde rozvoja bývania SR v sume 11.850.000,- Sk.

HLASOVANIE		MVDr. J. Hanuliak	ZA	V. Mažgút	ZA	A. Šmehýľová	ZA
Mgr. V. Berešíková	ZA	M. Jánošík	ZA	Ing. J. Panták	ZA	Ing. M. Zajac	ZA
J. Dávidík	ZA	Ing. M. Laurenčík	ZA	Ing. E. Synáková	ZA	F. Zicho	ZA

10. schvaľuje

Prenájom amfiteátra:

- 1 – dňová akcia 100.000,- Sk
- 2 – dňová akcia 150.000,- Sk
- 3 – dňová akcia 180.000,- Sk

Obsah zmluvy o prenájme bude dopracovaný následne. Ak bude obec spoluorganizátorom, cena bude stanovená dohodou.

HLASOVANIE		MVDr. J. Hanuliak	ZA	V. Mažgút	ZA	A. Šmehýľová	ZA
Mgr. V. Berešíková	ZA	M. Jánošík	ZA	Ing. J. Panták	ZA	Ing. M. Zajac	ZA
J. Dávidík	ZA	Ing. M. Laurenčík	ZA	Ing. E. Synáková	ZA	F. Zicho	ZA

11. schvaľuje

Vypracovanie projektovej dokumentácie Rekonštrukcia a nadstavba pre Materskú školu v Terchovej s využitelným podkrovím.

HLASOVANIE		MVDr. J. Hanuliak	ZA	V. Mažgút	ZA	A. Šmehýľová	ZA
Mgr. V. Berešíková	ZA	M. Jánošík	ZA	Ing. J. Panták	ZA	Ing. M. Zajac	ZA
J. Dávidík	ZA	Ing. M. Laurenčík	ZA	Ing. E. Synáková	ZA	F. Zicho	ZA

12. schvaľuje

Správu o výchovno-vzdelávacom procese na Základnej škole Terchová a Základnej škole s materskou školou Terchová – Struháreň.

HLASOVANIE		MVDr. J. Hanuliak	ZA	V. Mažgút	ZA	A. Šmehýľová	ZA
Mgr. V. Berešíková	ZA	M. Jánošík	ZA	Ing. J. Panták	ZA	Ing. M. Zajac	ZA
J. Dávidík	ZA	Ing. M. Laurenčík	ZA	Ing. E. Synáková	ZA	F. Zicho	ZA

13. schvaľuje

Zabezpečenie záväzkov pre Štátny fond rozvoja bývania SR vo výške 11.850.000,- Sk bankovou zárukou v Dexii banka Slovensko, a. s., Žilina.

HLASOVANIE		MVDr. J. Hanuliak	ZA	V. Mažgút	ZA	A. Šmehýľová	ZA
Mgr. V. Berešíková	ZA	M. Jánošík	ZA	Ing. J. Panták	ZA	Ing. M. Zajac	ZA
J. Dávidík	ZA	Ing. M. Laurenčík	ZA	Ing. E. Synáková	ZA	F. Zicho	ZA

C)

1. neschvaľuje

Žiadosť o prenájom pozemku KN parc. č. 679 o výmere 100 m² v kat. území Terchová, pre Miroslava Jánošíka a manž. Evu, 013 06 Terchová č. 622.

HLASOVANIE		MVDr. J. Hanuliak	PROTI	V. Mažgút	PROTI	A. Šmehýľová	PROTI
Mgr. V. Berešíková	PROTI	M. Jánošík	PROTI	Ing. J. Panták	PROTI	Ing. M. Zajac	PROTI
J. Dávidík	PROTI	Ing. M. Laurenčík	PROTI	Ing. E. Synáková	PROTI	F. Zicho	PROTI

2. neschvaľuje

Žiadosť o odpredaj pozemku KN parc. č. 15 229/180 v kat. území Terchová, pre Moniku Chabrečekovú 2037/45, 013 06 Terchová.

HLASOVANIE		MVDr. J. Hanuliak	PROTI	V. Mažgút	PROTI	A. Šmehýľová	PROTI
Mgr. V. Berešíková	PROTI	M. Jánošík	PROTI	Ing. J. Panták	PROTI	Ing. M. Zajac	PROTI
J. Dávidík	PROTI	Ing. M. Laurenčík	PROTI	Ing. E. Synáková	PROTI	F. Zicho	PROTI

D)

1. odkladá

Žiadosť o odpredaj pozemku NK 17 006 – intravilán v kat. území Terchová pre Milana Slezáka, Dolné Lúky 360/14, 906 13 Brezová pod Bradlom, pre nedostatok potrebných dokladov (geometrický plán).

HLASOVANIE		MVDr. J. Hanuliak	ZA	V. Mažgút	ZA	A. Šmehýľová	ZA
Mgr. V. Berešíková	ZA	M. Jánošík	ZA	Ing. J. Panták	ZA	Ing. M. Zajac	ZA
J. Dávidík	ZA	Ing. M. Laurenčík	ZA	Ing. E. Synáková	ZA	F. Zicho	ZA

2. odkladá

Žiadosť o umiestnenie priepustových rúr na potoku do osady Šmehýľovia pre Pavla Repáňa, 013 06 Terchová 1027. Je potrebná obhliadka komisiou v zložení: Jozef Dávidík, Ing. Jozef Panták, Ing. František Kadaš a Ing. Marián Zajac. Návrh na posúdenie žiadosti podať na najbližšom zasadnutí obecného zastupiteľstva.

HLASOVANIE		MVDr. J. Hanuliak	ZA	V. Mažgút	ZA	A. Šmehýľová	ZA
Mgr. V. Berešíková	ZA	M. Jánošík	ZA	Ing. J. Panták	ZA	Ing. M. Zajac	ZA
J. Dávidík	ZA	Ing. M. Laurenčík	ZA	Ing. E. Synáková	ZA	F. Zicho	ZA

Pod'akovanie

Úprimne ďakujeme všetkým príbuzným, priateľom, susedom a známym za prejavenu sústrasť, kvetinové dary a účasť na poslednej rozlúčke s našou drahou mamou, starou a prastarou mamou, sestrou a tetou

Máriou ZUZIAKOVU,

ktorá nás navždy opustila dňa 15. februára 2008 vo veku nedožitých 87 rokov.

Smútiaca rodina

Pod'akovanie

*To, že sa rany zahoja je len klamné zdanie,
v srdci bolesť zostáva a tiché spomínanie.*

Z hĺbky srdca ďakujeme rodine, príbuzným, priateľom, susedom a známym za prejavenu sústrasť, kvetinové dary a účasť na poslednej rozlúčke s našou drahou manželkou, mamou a starou mamou

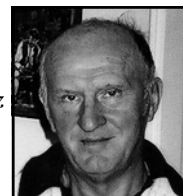
Máriou ŠUPICOVOU,

ktorá nás náhle opustila dňa 30. januára 2008, vo veku nedožitých 57 rokov.

S úctou a láskou spomína

smútiaca rodina

Za Ferkom RYBÁROM

*Stíchol dom, záhrada a jeho kroky-
odišiel si potichučky, bez slov, bez rozlúčky.*

*Stíchol tiež tón harmoniky,
a tvoj spev už nikdy nezaznie
medzi tvojimi rovesníkmi.*

*Hoci čas plynie, ako tichej rieky prúd,
ten, kto Ťa mal rád, nevie na Teba zabudnúť.*

Dňa 8. apríla 2008 si spomenieme na jeho nedožitý 63. narodeniny. Zomrel 11. decembra 2007.

Vy, ktorí ste ho poznali a mali radi, venujte mu spolu s nami modlitbu a tichú spomienku.

Sestra, brat s rodinami, manželka s dcérami a rodinami

ADAM FRANTIŠEK KOLLÁR

(Venované 290. výročiu narodenia a 225. výročiu úmrtia „slovenského Sokrata“)

Rok 2008 je bohatý na významné výročia viacerých osobností z rôznych časových období, ktoré majú priame väzby na Terchovú. V januári sme si pompéznym spôsobom pripomenuli 320. výročie narodenia Juraja Jánošíka, ďalším v rade je Adam František Kollár. Túto výnimočnú osobnosť so širokým európskym presahom priblíži nasledujúci príspevok Petra Cabadaja.

ADAM FRANTIŠEK KOLLÁR
1718-1783

Historik, knihovník, archivár, filológ, básnik a publicista Adam František Kollár (17. 4. 1718 Terchová – 10. 7. 1783 Viedeň) patril k uznávaným stúpencom ideí osvieteniského absolutizmu; bol odborným poradcom a blízkym spolupracovníkom cisárovnej Márie Terézie. Súčasníci ho pre jedinečné vedomosti a rozhľad nazývali „slovenským Sokratom“.

Slovenská televízia pomerne často repriuje zaujímavý urobený dokumentárny film *Dvaja muži z Terchovej* (1998), venovaný legendárnemu zbojníckemu kapitánovi, národnému hrdinovi Jurajovi Jánošíkovi, a učencovi Adamovi Františkovi Kollárovi. Táto snímka pôsobivo hľadá odpoveď na otázku, prečo je vnímanie uvedených osobností také rozdielne, respektíve, prečo jedného pozná celé Slovensko a druhého, vzdelanca európskeho formátu, len hrstka ľudí.

Pre čitateľov bude možno prekvapením, že A. F. Kollár – uznávaná vedecká autorita, dennodenne pracujúca s archívnym materiálom – nikdy nevypátral presný dátum a najmä miesto svojho narodenia. Hlavne v 70. rokoch 18. storočia venoval veľké úsilie skúmaniu vlastného pôvodu. Obrátil sa na niekoľko slovenských miest (napr. Ružomberok), vypisoval vzdialenejším príbuzným (Martin), pretože

mu veľmi záležalo na zostavení kollárovskej genealógie (rodostromu). Žiaľbohu, táto aktivita nevedla k vytúženému cieľu... Viacero skutočností zo života A. F. Kollára ešte stále čaká na svoje objasnenie. Predovšetkým učenčova mladosť je zahalená ťažko preniknuteľnou hmlou záhad, dohadov a bližšie nezrejených súvislostí.

Prvou školskou zastávkou budúceho vedca bolo slobodné kráľovské mesto Banská Bystrica. Tam získal základy z náboženstva, počtov, naučil sa čítať i písať. Niekedy na prelome 20. a 30. rokov 18. storočia prijímajú banskobystrickí jezuiti mladého Kollára na tamojšie nižšie lýceum. Dlho v ňom nepobudol a čoskoro, z neznámych príčin, odchádza na nižšie jezuitské gymnázium do Banskej Štiavnice. Svoje stredoškolské štúdium ukončil v roku 1734 na trnavskom jezuitskom lýceu. V tejto súvislosti uvediem, že spomínané gymnázium v Trnave predstavovalo svojimi nižšími gramatikálnymi a vyššími humanitnými triedami jedno z najlepšie vybavených jezuitských lýceí v Uhorsku. Po jeho absolvovaní sa mladý ambiciózný Kollár rozhodol nastúpiť do jezuitského rádu v Trenčíne. O krátky čas na to sa ale dostáva do ostrých sporov s miestnymi ortodoxnými jezuitmi, ktoré nakoniec riešil odchodom do jezuitského kolégia vo Viedni. V „meste valčíkov“ sa zapisuje na Filozofickú fakultu Viedenskej univerzity a po jej ukončení čakala na neho predpísaná pedagogicko-misionárska prax na jezuitskom gymnázium v Liptovskom Sv. Mikuláši. Ani len netušil, ako blízko sa nachádza jeho rodná Terchová...

V ďalšom období si A. F. Kollára všimol osobný lekár Márie Terézie a panovníckej rodiny Gerhard van Swieten. Na jeho odporúčanie nastupuje ako skriptor do cisárskej dvornej knižnice, ktorej prefektom bol od roku 1745 práve van Swieten. Vzdelanie, jazyková erudícia a najmä neúnavná práca pomáhali terchovskému rodákovi k rýchlemu služobnému postupu.

V roku 1758 sa stáva prvým kustódom cisárskej dvornej knižnice a po smrti G. van Swietena ho cisárovná Mária Terézia, „vzhľadom na mnohostranné zásluhy

a vedecké publikácie, ktoré rozšírili dobré meno bibliotéky“, menovala za jej riaditeľa. S funkciou direktora cisárskej dvornej knižnice bola spojená aj hodnosť dvorského radcu. Počas svojho života vybudoval Kollár vzácnu osobnú bibliotéku, ktorá dnes tvorí súčasť cisárskej knižnice v historických knižničných zbierkach Rakúskej národnej knižnice vo Viedni.

V roku 1762 vychádza pod názvom *De jure patronátneho práva apoštolských kráľov uhorských* prvé veľké Kollárovo vedecké dielo. Neporovnateľne väčšiu odozvu však mala jeho ďalšia práca – *O pôvode a stálom používaní zákonodarných moci vzhľadom na posvätnosť apoštolských kráľov Uhorska* (1764). Touto 174-stranovou publikáciou sa jej autor preslávil v spoločenských kruhoch celej súvekej Európy. Písal v nej o právach uhorských panovníkov voči cirkvi, žiadal zdanenie šľachty a jej majetkov, pričom túto nezdaniteľnosť chápal ako zradu princípov rovnosti v štáte. Vtedajšia literatúra neponúka otvorenejšiu kritiku šľachtického stavu ako táto vyhranená Kollárova práca. Šľachta ňou bola taká pobúrená, až sa jej obsahom musel zaoberať Uhorský snem, ktorý zasadal roku 1764 v Bratislave. Snemová šľachtická garnitúra „počila“ Kollára termínom vlastizradca, vymohla si skonfiškovanie výtlačkov publikácie a žiadala ich verejné spálenie na hlavnom bratislavskom námestí. Nehovoriac už o tom, že autorovi hrozila vyhnanstvom. A aby toho nebolo málo, pridala sa i cirkev, konkrétne sama Pápežská kúria, ktorá „ohodnotila“ nepohodlné dielo cirkevným indexom. V tomto ohľade ide o prvého a zatiaľ aj posledného slovenského tvorca, ktorému sa dostalo takejto „pocty“...!

Publikačná aktivita A. F. Kollára je svojím rozsahom mimoriadne početná. Najvýznamnejšie, ale i najznámejšie sú jeho historické práce; v niektorých dielach rezonuje silný sociálny rozmer. Kollár, napríklad, navrhoval úplné zrušenie nevoľníctva, zavedenie urbáru, garanciu náboženskej slobody, už spomínané zdanenie šľachty, podporu roľníctva, baníctva či mincovníctva.

A. F. Kollár bol tiež známy ako výnimočný polyglot. Okrem slovenčiny, nemčiny a maďarčiny hovoril po latinsky, grécky, hebrejsky, turecky, perzsky, arabsky a ovládal prakticky všetky slovanské jazyky. Je autorom obrany slovansko-slovenskej reči, ktorá sa nachádza v diele Mikuláša Olaha Hungaria et Attila z roku

1763. Kollár v nej okrem iného uvádza: „Ak je niekto rodom Slovak ako ja a podľa môjho príkladu vynaloží trochu času na poznanie ostatných nárečí, veľmi ľahko porozumie jazyk a písmo celého slovenského národa, a keď to bude vyžadovať vec alebo osud, môže prejsť od Jadranu cez rozsiahle oblasti severu až k hraniciam čínskym bez sprievodcu alebo tlmočníka. A tu by som spomenul celkom vynikajúcu schopnosť nášho jazyka, že vie úspešne napodobniť zvuky iného jazyka, čo som sám skúsil na svoju veľkú radosť. Toto som chcel zdôrazniť kvôli mojim Slovákom, aby reč a svoj kmeň neprestali milovať preto, ako sa to často stáva, že sú posmievani takými, ktorí tiež bývajú v Uhorsku, lebo aj vodou, ktorá sa všeobecne užíva, zrejme už opovrhujú iba márnotravníci a prednosť aj tej najlepšej veci nemôžu poznať očami obťažnými opilstvom.“

Nie je možné uviesť na vymedzenom priestore čo i len základný výpočet mnohorozmernej činnosti tohto vedca, pedagóga a reformátora, ktorý svoje bohaté skú-

senosti pretavil do viacerých reformných návrhov. Niektoré z nich v neskoršom období výraznou mierou ovplyvňovali najmä smerovanie uhorského školstva. Predpokladá sa, že Kollár participoval aj na vypracovaní najväčšieho osvietenského pedagogického projektu Ratio educationis (1777), ktorý predstavoval takmer polstoročie hlavnú normu uhorského školstva. V tejto súvislosti môžeme hypotetizovať, že udelenie šľachtického titulu panovníčkou Máriou Teréziou mohlo byť vyjadrením Kollárových zásluh pri vypracovaní spomínaného projektu. Obzvlášť plodná a rozmanitá bola Kollárova archivárska práca, osobitnú pozornosť venoval problematike konštituovania učných spoločností, ktoré by všestranne podporovali rozvoj vedy, školstva a umenia. Ako nevšedne erudovaný vedec mal blízky vzťah k poézii a je vôbec prvým slovenským poetom, ktorý napísal a do ruštiny preložil báseň o Rusku (Na riekku Volgu).

Tvorivé úsilie A. F. Kollára našlo veľké porozumenie a podporu v osobe cisárov-

nej Márie Terézie. Potvrdzuje to tiež fakt, že panovníčka bola krstnou mamou jeho jediného dieťaťa – dcéry, ktorá dostala meno, ako ináč, Mária Terézia!

„*Herostratos, Brutus, Caesare Borgia, Machiavelli, Nevďačný darebák...*“ To sú len niektoré z prívlastkov, ktoré „inkasoval“ terchovský rodák od svetskej či cirkevnej vrchnosti. V plnej miere odrážajú nielen protirečivosť svojej doby, ale aj rozporuplnosť pri hodnotení osobnosti a bohatého univerzálneho diela A. F. Kollára. I on sám bol mužom plným mnohých vnútorných protirečení a paradoxov, čo je, myslím si, nezriedkavým javom u všetkých významných postáv svetovej histórie. A plnohodnotnou súčasťou prajajmenšom európskych dejín je bezpochyby aj Adam František Kollár. „*Slovenský Sokrates*“ z Terchovej, ktorý by si určite zaslúžil dôstojnejšie miesto v súradniciach domáceho historického, respektíve vedecko-kultúrneho dedičstva.

Peter CABADAJ

Terchovský Budzogán aj so Sunrise Avenue!

BRATISLAVA, 2. apríl 2008 – Aj tento rok sa otvoria brány amfiteátra v Terchovej a privítajú návštevníkov 2. ročníka festivalu Terchovský Budzogán.

Amfiteáter Nad Bôrami bude tento rok hostiť hudobný festival a jeho fanúšikov 14. a 15. augusta 2008. Počas týchto dvoch dní si návštevníci budú môcť vychutnať vystúpenia nielen domácich, ale aj zahraničných kapiel.

Hlavnou hviezdou tohto ročníka je finska rocková skupina **Sunrise Avenue**, ktorá si získala fanúšikov po celom svete hlavne vďaka svojmu hitu „*Fairytale Gone Bad*“. Tej sa veľmi dobre darilo aj v slovenských rádiách, kde dlhé týždne patrila medzi najhranejšie skladby. Rockové kvarteto zo severu poteší fanúšikov gitarovej hudby v prvý deň festivalu, 14. augusta 2008 (štvrtok). Okrem nich sa na pódiu predstavia aj zástupcovia domácej scény – **Peter Cmorík so skupinou** a skupina **Horkýže Slíže**.

Festival pokračuje druhým dňom, 15. augusta (piatok), kedy sa môžete tešiť na kapely **HT**, **Arzén** a velikánov z Čiech, ktorí sú vždy veľkým ťahákom „pravoverných rockerov“ – skupinu **Kabát**.

Zoznam interpretov však týmito menami nie je v žiadnom prípade konečný. Nové skupiny, časový harmonogram alebo prípadné zmeny, ktoré sa týkajú festivalu, budú samozrejme včas oznámené.

Potvrdené vystúpenia festivalu:

14. august 2008 (štvrtok)

- Peter Cmorík
- Horkýže Slíže
- Sunrise Avenue

15. august 2008 (piatok)

- HT
- Arzén
- Kabát

Stručné profily potvrdených účinkujúcich:

Peter Cmorík

- Petra Cmoríka a jeho kapelu netreba obzvlášť predstavovať. Víťaz súťaže Slovensko hľadá SuperStar II. už dávno dokázal, že nie je len

ďalšou umelo vyprodukovanou hviezdíčkou, ale plnohodnotným spevákom, ktorý si našiel a obhájil svoje miesto na slovenskej hudobnej scéne. Na svojom konte má zatiaľ dva albumy: „*Nádherný Deň*“ (2006) a „*Žijem ako Viem*“ (2007)

Horkýže Slíže

- rockeri z Horkýže Slíže oslávili minulý rok svoje 15. výročie triumfálnym koncertným turné po celom Slovensku, počas ktorého zožali veľký úspech a mali obrovskú návštevnosť. Slíže majú vo svojej diskografii 10 albumov + jedno DVD, pričom práve minulý rok bol pre nich jedným z najúspešnejších v ich kariére, nielen na koncertoch či v rádiovom éteri, ale aj v internetovom priestore.

Sunrise Avenue

- Fínska skupina Sunrise Avenue funguje na hudobnej scéne 5 rokov a za ten čas sa z nich stihla stať jedna z najúspešnejších fínskych kapiel na svete. V samotnom Fínsku a nielen tam, zozbierali množstvo ocenení, hlavne za svoj debutový album „*On The Way To Wonderland*“, odkiaľ je aj ich veľký hit „*Fairytale Gone Bad*“. Štvorica z Fínska predstaví na festivale v Terchovej svoj štýl, znamenajúci hlavne tvrdý, dynamický rock.

HT

- 6 albumov a 17 rokov na hudobnej scéne. To je bilancia pre slovenskú skupinu HT, ktorá sa na festivale Terchovský Budzogán predstaví druhý festivalový deň. Fanúšikovia si tak budú môcť vychutnať pravý slovenský punk. Skupina HT navyše tento rok pripravuje nový album.

Arzén

- to, že ľudová a metalová hudba nemajú k sebe až tak ďaleko potvrdzuje práve skupina Arzén, ktorá ako terchovsko-žilinská skupina na terchovskom festivale nemôže chýbať. Päťica muzikantov funguje v slovenskom hudobnom svete už 20 rokov a stále sa snažia zachovávať svoje rockové čítanie a prítiažlivú tvár, akú nepochybne aj pre mnohých fanúšikov tvrdých gitár majú. V minulom roku si u svojich fanúšikov skupina Arzén vyspievala 4. miesto v ankete Zlatý slávik.

Kabát

- skupina Kabát je stálicou českého rockového neba a pokojne môžeme povedať, že aj toho slovenského. Ich diskografia sa ráta na 11 albumov. Kabáti sú zárukou tej „najpravejšej“ rockovej muziky pre každého fanúšika a každé ich vystúpenie garantuje nefalšovanú zábavu a hlavne zážitok.

Predpredaj vstupeniek v sieti Ticketportal alebo na www.ticketportal.sk. Prvých 30 dní predaja je uvádzacia špeciálna cena 690,-Sk za dvojdielnu vstupenku na festival.

Viac informácií o festivale nájdete na www.budzogan.sk

DO VAŠEJ POZORNOSTI

Všetkým priaznivcom festivalu *Staré nôt mladých strún Európy* dávam do pozornosti niekoľko myšlienok, ktoré sformuloval **Dr. Ivan Mačák** – nielen preto, že má výrazný podiel na smerovaní a obsahu tohto festivalu (SNMS-E).

Aby vám však boli jeho myšlienky zrozumiteľnejšie, priblížim vám ich autora jedným z príspevkov, ktoré sú pripravené pre zborník **VKLADY A PRIENIKY slovenského organológa IVANA MAČÁKA do európskej kultúry**.

Sám som bol v kontakte s Dr. Ivanom Mačákom celých štyri desaťročia. Najintenzívnejšie však od roku 1976, keď som sa stal predsedom Programovej rady Folklórnych slávností pod Poľanou v Detve a snažil sa vytvárať podmienky pre rozsiahlý výskum tradičných ľudových nástrojov v rámci Súťaže výrobcov ľudových nástrojov o cenu Dr. Ladislava Lengy – etnomuzikológa, ktorý zomrel vo svojej najlepšej vedeckej kondícii. Prvé ročníky SNMS som sa usiloval koncipovať v duchu jeho rád, postojov a skúseností.

To, že v roku 2005 dostal cenu Kurta Sachsa od najvýznamnejšej svetovej organizácie organológov (vedcov skúmajúcich vznik, históriu a vývoj hudobných nástrojov), bolo len vyvrcholením uznania za mimoriadne úsilie a výsledky, a ocenením aj jeho výskumu spojeného s ľudovými hudobnými nástrojmi v Detve.

Rád približujem túto osobnosť a jej myšlienky všetkým, ktorým budúcnosť našich tradícií leží pri, alebo na srdci. Najprv však uvádzam príspevok muzikologičky PhDr. Alexandry Tauberovej, dlhoročnej spolupracovníčky Dr. I. Mačáka.

Príspevok do pripravovaného zborníka venovaného Dr. Ivanovi Mačákovi

V súčasnosti sa veľa hovorí o hodnotách. Možno aj preto, že sa tak málo uplatňujú v praxi. Patrim medzi tých šťastlivcov, ktorým aj v hlbokjej totalite, a v zamestnaní, bolo dopriate počúvať o hodnotách múdro hovoriť a zároveň aj „vidieť“, ako každodenne „ožijujú“ - dosvedčujú pravdivosť toho, kto ich ako živý plamienok v nespočetných variáciách ich základnej podoby starostlivo v sebe udržiava. Rada a s vďačnosťou spomínam.

Ivan Mačák venoval pozornosť viacerým témam nielen v oblasti svojho vedného odboru, ale aj v oblastiach dotýkajúcich sa kultúrneho diania s presahom Slovenska.

Jeho nom bolo vybudovať Hudobné múzeum podľa svojej vize. Rada by som o tom povedala zopár faktov. Myslím, že ich môže potvrdiť každý, kto s Ivanom Mačákom spolupracoval.

K podstatným znakom pôsobenia Ivana Mačáka patrila jeho veľkorysosť, skromnosť, schopnosť vytvárať kreatívne pracovné prostredie, nekompromisnosť (pokiaľ išlo o hodnoty, s ktorými sa identifikoval) a neúnavná snaha ísť za svojou víziou pracoviska – Hudobného múzea. Chcel rozvíjať takú koncepciu práce a medziľudských vzťahov, ktorá oboje, krok po kroku, posúvala modely ich výsledkov do vyšších, komplexnejších rovin.

Uvediem konkrétny príklad z oblasti „jeho“ hudobných nástrojov. Neuznával zaužívaný spôsob ich dokumentácie. Cesta, hoci stále sa zdokonaľujúceho technického opisu hudobného nástroja, mu bola cudzia. „Zachovanie dedičstva“ len prostredníctvom nej nepokladal za možné. On chcel, aby zdokumentovaný hudobný nástroj vydal o sebe pokiaľ možno čo najkomplexnejšie svedectvo - aby „prezradil“ niečo o hudobníkovi čo na ňom hral, o prostredí, v ktorom nástroj znel, o kultúrnych znakoch prostredia v konkrétnom období.

K tomu smeroval „jeho“ sociologický výskum.

Bol rád, keď mal okolo seba ľudí, ktorí načúvali jeho myšlienkam, projektom, víziám - a poslucháčom mával veľa. Bol ešte radšej, keď mal partnerov k rozhovorom. Takých, ktorí zdieľali jeho nadšenie „pre vec“, teda pre obsah témy, ktorú práve rozvíjal. Takých, ktorí bezprostredne prijímali akoby jeho „hlavné pravidlo“ hry - a to, že radosť zo spoločného poznávania sveta v jeho komplexnejších podobách je tou vrcholnou odmenou za každú prácu, za každú vynaloženú námahu, za každý, niekedy veľmi dlhý rozhovor, diskusiu, alebo nedoriešený spor. (O potrebe spoznávať pravdu a obnovovať poriadok - tak znel, napríklad, názov textu, ktorý napísal roku 1999 pre *Traditiones* vychádzajúci v Ljubljane).

Jeho celoživotné „upísanie sa“ svojím víziám malo zvláštne dôsledky: Pre mnohých predstavoval, a predstavuje, súbor hodnôt, ku ktorým sa s radosťou hlásili a hlásia. Pre iných, pozerajúcich sa na život, prácu, smerovanie vo vede... z iného zorného uhľa, bola predovšetkým jeho zásadovosť a nekompromisnosť prekážkou ich bližšieho vzťahu k nemu. Faktom však zostane, že si získal nielen pracovné kon-

takty a uznanie, ale zároveň celoživotných priateľov zo svojho vedného odboru po celom svete.

Veľa cestoval, prednášal, publikoval... V máji 2004 mu Rada guvernérův spoločnosti American Musical Instrument Society udelila cenu Kurta Sachsa „za vynikajúce úspechy, ktoré dosiahol ako kurátor hudobných nástrojov v SNM a ako prvý riaditeľ Hudobného múzea SNM, za odvážnu obranu humanistického prístupu k organológii, za pozoruhodné príspevky k dokumentácii a interpretácii ľudových nástrojov, za organizovanie výstav hudobných nástrojov z najrozličnejších kultúr a za angažovanosť pri obnove výroby tradičných hudobných nástrojov na Slovensku“.

V septembri 2005 obdržal štvormesačné štipendium, aby mohol uzavrieť jednu zo svojich dlhodobých tém - tému o rámcových bubnoch v kultúrach rôznych národov.

Doma k šesťdesiatinám dostal gratulačný list - prepustiaci dekrét. Vzápätí ho požiadali, aby uvoľnil celý priestor, kde pracoval, a o niečo neskôr dostal zákaz, pokiaľ nepožiadá o osobitné povolenie, vstúpiť do zbierky nástrojov (zbierky, ktorú budoval celý svoj život, a ktorá je najkomplexnejšou zbierkou nástrojov dosvedčujúcich ľudovú kultúru jedného národa v strednej Európe).

Takmer celé štvrtstoročie, väčšinou zdieľajúc s Ivanom Mačákom jeden pracovný priestor, bola som účastníka mnohého z tejto pestrej mozaiky faktov.

V priebehu mojej spolupráce na živote kolektívu, ktorý vytváral a budoval svoje pracovisko - Hudobné múzeum, som veľmi rada bývala „poslucháčkou“ vízií Ivana Mačáka, vážila som si pozvania k spolupráci na jeho projektoch a rada si spomínam na ovzduší pokoja a pracovného nadšenia, ktoré vedel sprostredkovať svojmu okoliu.

Myšlienky, idey, vízie perspektívne pre vývoj neznanikajú, keď ich na mieste, kde vznikali, prestane rozvíjať ich nositeľ. Ony sa po čase vracajú obnovené a obnovujúce. Som presvedčená, že mnohé z myšlienok, ideí, vízií Ivana Mačáka k takým patria.

Alexandra Tauberová

A teraz prikladám úryvok z listu, ktorý mi pri príležitosti môjho jubilea Dr. I. Mačák poslal. Preň bolo príznačné, že neplytval slovami a pri každej príležitosti sa usiloval vkladať do napísaného myšlienky, ktoré k adresátovi patria. Som mu za to vďačná a rád sa s týmito myšlienkami podelím aj s vami.

...Mal som možnosť vidieť ho pri práci celkom zblízka. Najskôr som obdivoval jeho nevyčerpatelnú energiu, s ktorou pripravoval rôzne festivaly a stretnutia, stmeloval osamotených nadšencov, aby sa stretávali a obnovovali prejavy tradičnej ľudovej kultúry. Postupne som si však uvedomoval, že dôležitejšia ako obdivuhodná energia je jeho neomylné vytušenie potreby udržiavať staré tradície hlavne kvôli dorastajúcej generácii.

Mali sme, pravdaže, na mnohé veci aj odlišné názory a často sme o nich polemizovali. Verný tejto tradícii mu chcem aj pri príležitosti jeho významného jubilea venovať niekoľko otázok (aj názov tohto príspevku uvádzam ako otázku). Myslím, že otázky sú niekedy dôležitejšie ako odpovede.

Prečo vzdelávanie detí orientujeme viac na to, čo bolo, než na to, čo bude? Pretože základom vzdelávacieho procesu je proces komunikácie, pýtam sa:

1/ Aké sú formy komunikácie?

Často zužujeme formy komunikácie na verbálnu komunikáciu a neodlišujeme ju napríklad od umeleckej. Umelecké prejavy môžeme tiež považovať za samostatný druh komunikácie. Je to však iná komunikácia. Akcentuje celostné vnímanie sveta...

2/ Prečo deťom pri výchove pripomínáme „neužitočnú“ minulosť?

Učenie je najvýznamnejší mechanizmus, ktorý zabezpečuje pretrvávajúcu kumulatívnu tradíciu ľudstva. Poznatky predchádzajúcich generácií si najlepšie osvojujeme aktívne - napodobovaním. Keď sa táto forma učenia nahradila výučbou na školách, učiteľia intuitívne vytušili význam poznatkov pretrvávajúcich z minulosti a podporili zachovávanie tradície akcentom na minulosť - deťom v školách predkladajú učivo tak, aby pojednávalo o veciach od najstarších čias po súčasnosť. Musím konštatovať, že týmto názorom pedagógov umeleckých škôl tleskali aj profesori matematiky a fyziky...

3/ Aká je predstava o kultúre - čo je to vlastne kultúra?

...Dá sa povedať, že je to komplexný, viacúrovňový systém, ktorý zabezpečuje premenu človeka z bytosti biologickej na bytosť duchovnú. Kultúru

vnímame ako živý organizmus, ktorý pokrýva všetky aktivity jednotlivcov. Chápeme ju ako cestu, ktorá nás vedie od minulosti do budúcnosti...

4/ Ako asi vznikol logický základ systémov kultúr?

Ak v systémoch kultúr funguje tá istá logika ako vo vesmíre, potom je takmer isté, že človek sám nemohol zabezpečiť túto dokonalú súhrnu vecí. Problém môžeme ešte vyhrotiť: Integrálnou súčasťou systémov kultúr sú logické systémy, na základe ktorých fungujú a sú navzájom poprepájané aj všetky javy a procesy v kultúre.

Ako sa na elementárnej úrovni (keď človek nana-jvš reflektuje javy elementárnej senzorickej percepcie) mohli objaviť také dokonalé systémy, že dokážu anticipovať svoje vlastné zdokonaľovanie? Ak elementárne kultúry mali takéto dokonalé systémy - a o tom nemôže byť najmenších pochybností - potom sa ako dokonalé museli sformovať v čase ich totálneho „nevedomia“. Obrovský časový priestor vývoja človeka to naznačuje...

5/ Čo vplyva na zmeny v kultúre?

Zmeny v kultúre zapríčiňuje „zhumanizované poznanie“ - ideál predstav usporiadania sveta a dôsledky, ktoré tieto nové predstavy spôsobujú. Sú v prevažnej miere produktom racionálnej aktivity. Ideál predstav usporiadania sveta začína, ako sa hovorí, od Adama a Evy. Keď prví ľudia zhršili, boli podľa Biblie z raja vyhnaní. Toto vyjadrenie, aj keď je iba symbolické, má kľúčový význam pre naše úvahy. Všimnime si, že prví obyvatelia najskôr všetko vedeli. Mohli by sme si to vysvetľovať tak, že sa z prírody nevyčleňovali - boli s prírodou stotožnení, spĺvali s ňou a preto všetko vedeli...

6/ Prečo máme chrániť kultúru?

Už dlhší čas sa pociťuje potreba podniknúť účinné kroky pre ochranu kumulatívnej tradície, ale najmä pre zachranu systému, ktorý nás orientuje pri každodennom konaní, dáva istotu celému nášmu komunikačnému priestoru a, čo je najdôležitejšie, preklenuje naše jestvovanie medzi minulosťou a budúcnosťou.

Potreba zachrány kultúr však nemá smerovať k záchrane hmotných statkov, ako sa mnohí mylne domnievajú, ale k záchrane tých systémov, ktoré nám umožňujú konať a kreatívne sa prejavovať...

7/ Môže človek prežiť bez toho, aby si zachoval svoju kultúru?

Ak povieme, že človek bez kultúry nemôže prežiť - a to je môj názor - potom aj otázky súvisiace s výchovou, využitím rôznych umeleckých prejavov, vrátane hudobného folklóru, musím stavať do súvislosti s potrebami prežitia kultúr.

Potreba sprostredkovať dorastajúcej generácii poznatky o minulosti sa intuitívne pociťovala už na úsvite dejín. Podobné poznatky sú možno potrebné všetkým živým organizmom. Slovom „ritualizácia“ Julian Huxley pomenoval mechanizmus, ktorý u všetkých živých organizmov zabezpečuje uchovávanie informácií. Toto slovo presnejšie označuje opakovanie poznatkov, ktoré už preukázali svoju úspešnosť...

8/ Akú úlohu má pre zachovanie kultúr ľudová tradícia?

Rozdielov medzi ľudovou kultúrou a kultúrou vyšších spoločenských vrstiev je viac. Všimnime si napríklad konzervatizmus. Ľudová kultúra na Slovensku sa až do polovice 20. storočia úspešne bránila pred vplyvmi z mesta. Pamätám sa, že z tých ľudí, ktorí prestávali nosiť kroj, sa všetci vysmievali, tí, čo spievali nové piesne, tiež boli na smiech a nemali ani poslucháčov. Podobných ochranných bariér bolo viac...

Co máme na mysli, keď dnes hovoríme o ľudovej hudobnej tradícii? Zanikajúce prejavy ľudovej tradície?

Ako sa pozerať na „konzervy“ autentického folklóru uchovávané na rôznych médiách?

Rozmýšľal som o tom, prečo uľpievame na prejavoch zjavne anachronických, ktoré sa pred našimi očami menia a bez umelej podpory by asi dlho neprežili. Príčinu uľpievania na týchto prejavoch vidím v ich výpovednej hodnote...Hovorí sa, že mýty predstavujú akési skameneliny myslenia a majú najväčšie možnosti sprostredkovať pochopenie jednotlivých kultúr. Myslím, že archetypálna ľudová hudba sa im vyrovná. Svojimi štruktúrami rezonuje s najarchaickejšími vrstvami myslenia a približuje nám ideál predstav usporiadania sveta spred mnohých stáročí.

Podariť sa nám ešte na nejaký čas predĺžiť život niektorých druhov našej ľudovej tradície?

Ivan Mačák

P. S. Viem že si z myšlienok Dr. Ivana Mačáka vyberiete mnohé. A ak ich budete šíriť ďalej, prispôjete k ich ďalšiemu životu, a tak aj k životu tradícii.

Pripravil Viliam J. GRUSKA,

dramaturg a produkčný koordinátor SNMS-E

Iva Bittová

Mladí heligonkáři z Terchovej

Spoločné vyhrávanie Spomienok na S. Dudíka

L'H Stračinovci z Turčeka

Cimbalová hudba Vasil'ky z Bieloruska

Spoločné vyhrávanie na amfiteátri

Účastníci 17. SNMSE v Terchovej

BUCHTIČKA (vi.)

Ked' som končil šiestu triedu, stala sa mi jedna z najneprijemnejších vecí v mojom živote.

Bolo to tak: Učiteľka telesnej výchovy si v jeden pekný júnový deň vymyslela pre nás veľmi delikatesnú športovú hodinu.

Pred školou na veľkom trávnom priestranstve stála osamotená lipa a na jednom z jej masívnych konárov bol uviazaný hrubý povraz na šplhanie. Učiteľka nám vysvetlila, že našou úlohou bude cvičiť vo dvojiciach tak, že jeden vyskočí na povraz ako vysoko len môže a nohy si doň zakvačí tak, že na ňom bude fakticky stáť, a ten druhý ho rozhoďá ako najlepšie bude môcť. „A kto bude lietať tak vysoko, že sa mu nohy dotknú hentohto konára, dostane jednotku a podľa toho budem známkovať všetkých ostatných... A stále sa budete striedať, kým sa nedostane rad na všetkých, zakončila a hneď nás aj porozdeľovala do dvojíc. Dievčatá s dievčatami, chlapcov s chlapcami. Mňa prideliť dokopy s červenovlasým Jožkom Konštiakom, ktorý bol odo mňa o hlavu väčší, lebo už dva razy prepadol a teda fakticky mal už byť ôsmakom. Asi si myslela, že jedine ja ho dokážem riadne rozkolísat... A s týmto predpokladom bola veru na správnej ceste. Ako jediný z nás mal Jožko už narastené červené chlpy pod pazuchami a na každej hodine telesnej výchovy ich s hrdosťou ukazoval na obdiv.

Najprv sa teda kolísali dievčatá a podľa mňa to bola veľmi nudná záležitosť, lebo dievčatá nemajú toľko sily ako chlapci, preto lietali iba monotónne na tom povraze ako kyvadlá na hodinách. Teda iba samé dvojky a trojky. Keď prišli na rad chlapci, prvé dva páry učiteľkinu náladu síce oživil, ale toho konára sa nohami nedotkol ani

jeden. My sme boli na rade ako tretí a s Jožkom som sa dohodol, že najprv ho rozkývam ja a on sa pokúsi svojimi dlhými nohami dočiahnuť ten konár.

Cítil som, že som dostal príležitosť ukázať, že moja telesná váha nemusí byť vždycky iba na smiech. Teraz im teda ukážem, čoho som schopný... Ja ho ... ja ho rozkrútim okolo toho stromu, tak ho rozkývam ...

Za pochechtávania spolužiakov vyskočil Jožko na povraz, ale nie až tak vysoko ako som očakával, lebo som mu dočiahol rukami až po pás. Začal som ho teda rozhoďávať a do každého preletu som vložil celú svoju silu. Už pri štvrtom nálete na konár sa ho Jožko skoro dotkol nohami. Ešte raz som teda zorganizoval celú svoju silu, a

keď letel po piatykrát okolo mňa, schmatol som ho za stehná a udelil som mu ešte väčšie zrýchlenie. Ibaže som asi o desiatinu sekundy neskoršie pustil jeho tepláky ako som mal, a v tom okamihu som mu ich strhol aj s trenirkami až pod kolená. On podvedome stiahol nohy, a preto sa toho konára ani teraz nedotkol. To ale v tomto momente už nikoho z nás nezaujímalo. Horšie bolo, že Jožko lietel na povraze s holým zadkom sem a tam, a ešte sa aj točil okolo svojej osi, lebo túto točivú energiu som mu udelil mojím posledným zasotením. Zoskočiť sa bál, lebo tepláky mal pod kolenami, čo bolo to isté, ako keby mal zviazané nohy.

Učiteľka najprv na neho vyvalila oči, ale iba na sekundu, potom sa rýchlo obrátila ku mne a kričala, aby som ho okamžite zastavil. Dievčatá na neho taktiež vyvalili oči, ale s tým rozdielom, že ony ich nechali vyvalené, až kým sa Jožko nezastavil... Chlapci zase vybuchli do bezuzdného rehotu a ja som tam len stál ako skamenený a nemohol som sa pohnúť, čo ako som sa o to snažil.

Keď sa Jožko konečne odvážil zoskočiť z povrazu, okamžite si vytiahol tepláky až pod pazuchy ...

No, čo k tomu ešte dodať? Od učiteľky som dostal facku a Jožkovi som musel dať desať výkresov, aby ma nezbil. Spolužiáci mali z toho najmenej šesť týždňov dobrú náladu a nikomu ani nenapadlo pochopiť ma, že mne sa po prvý raz v živote naskytla príležitosť dostať jednotku za svoju nadváhu.

Ján LAURENČÍK
Bad Laer (Nemecko)

BUCHTIČKA (záver)

Ked' mi bolo štrnásť rokov, oznámil nám triedny učiteľ, že už je načase, aby sme sa stali normálnymi občanmi; no a na to potrebujeme občianske preukazy. Na budúci pondelok príde vraj fotograf a máme si pri tejto príležitosti prikrášliť frizúru, aby sme na tej fotke vypadali čo najlepšie. Môj otec to pochopil tak, že ma zobral k holičovi a povedal mu: „Riadne nakrátko, ako ovcu ... ide leto, vieš!“ Všetci sme sa na tomto podarenom vtipe do chuti nasmiali a potom ma holič za pár minút naozaj pripravil na to fotenie. V pondelok nás teda fotili v škole na vysokej stoličke pred tabuľou, potiahnutou bielym plátnom, a túto fotku mi naozaj

vylepili do občianskeho preukazu, ktorý bol platný desať rokov.

Asi rok na to som zrazu prešiel podivuhodnou premenou. Podrástol som behom roka asi o desať centimetrov a súčasne som stratil najmenej desať kíl z váhy. Moju niekdajšiu podobu mi pripomínala už iba tá fotka v „občianke“...

Doktor Horňáček mi povedal, že s mojím zdravím je všetko v poriadku, ibaže v tomto veku musí mládež prejsť tou podivuhodnou, neškodnou chorobou, ktorá sa nazýva puberta.

Ako devätnásťročný som po prvý raz cestoval s kamarátmi na montážne práce do vtedajšej Nemeckej demokratickej republiky. Český colník otvoril môj

občiansky preukaz, ešte raz pozrel na mňa, potom zase do preukazu, a nedôverčivo sa ma spýtal:

„To seš ty?“

„Áno.“

„Seš jak melounek“, uškrnul sa a vrátil mi papiere.

Kolegovia, ktorí sedeli so mnou vo vlakovom kupé, sa vrhli na mňa, len čo colník zatiahol za sebou dvere, a vytrhli mi ten preukaz z ruky. Potom zaradom vybuchovali smiechom a hodnú chvíľu sa nemohli utíšiť. A tak to ešte aj zopár rokov ostalo. Keď sme sa na nejakom posedení nudili, ukázal som prítomným nenápadne svoju občianku, a hneď bol nahodený motor veselosti; nálada sa uvoľnila

a väčšinou ostala taká po celý večer.

A ešte niečo som si zachránil z tejto doby. V žiadnom obchode neprejdem okolo regálov s pečivom, aby som sa nepozrel, aké majú buchtičky. A väčšinou aj zodpovedajú mojej norme, preto zopár si ich vždy nasáčkujem. Pritom si ako znalec pomyslí, že nemáme nijaký dôvod oplakávať staré dobré časy, lebo tie buchtičky sú také isté ako vtedy, ak nie ešte o niečo lepšie. A dnešný výber je naozaj väčší ako vtedy: marmeládové, lekvárové, tvarohové, makové, orechové...

Ján LAURENČÍK
Bad Laer (Nemecko)

OSOBNOSTI TERCHOVEJ (XV.)

V poslednom čase vyšlo na Slovensku viacero zaujímavých slovníkových diel, prezentujúcich život a tvorbu osobností konkrétneho regiónu, respektíve kraja. Naznačená skutočnosť inšpirovala redakciu k myšlienke realizovať na stránkach našich novín dlhodobý cyklus (seriál), prostredníctvom ktorého priblížime čitateľom všetky významnejšie osobnosti (žijúce aj nežijúce), spojené s Terchovou alebo Jánošíkovým krajom. Osobnosti predstavíme na základe časového hľadiska, čiže od 17. storočia až po súčasnosť. Dúfame, že cyklus ocenia i študenti, ktorí často márne hľadajú potrebné informácie o osobnostiach našej obce (regiónu). No a keby náhodou niekedy vystrelila motyka, možno sa dožijeme aj knižného slovníka (lexikónu) osobností Terchovej. Cyklus, ktorý sme spustili na sklonku roka 2005, k tomu vytvára priaznivé predpoklady. V poradí pätnástou osobnosťou v dlhom rade bude po Jurajovi Jánošíkovi, Adamovi Františkovi Kollárovi, Jurajovi Czeiselovi, Alojzovi Chvastekovi, Františkovi Balátovi, Jozefovi Struhárňanom, Jozefovi Bernátovi, Jozefovi Stašovi, Karolovi Skřípskom, Kolomanovi K. Geraldinim, Eugenovi Weinerovi, Milanovi Šaradinovi, Jozefovi Meškovi-Kvačekovi a Štefanovi Bitterovi **Bohdan Blaha**.

Bohdan BLAHA

(30. 10. 1912 Krasňany – 23. 8. 1997 Žilina)
notár

Spolu s kanonikom Štefanom Bitterom (predstavili sme ho v predošlom čísle našich novín) sa Bohdan Blaha zásadným spôsobom zaslúžil o duchovný i materiálny rozvoj obce v zložitom vojnovom a povojnovom období 20. storočia.

Pochádzal z rodiny, ktorá mala silné terchovské korene; jeho otec sa v Terchovej narodil, starý otec bol v Jánošíkovom kraji 40 rokov horárom. Pred príchodom do otcovho rodiska pôsobil ako notár v hornooravskej obci Hruštín. Po vzniku Slovenského štátu (1939), v súvislosti s uvoľnením Jozefa Bernáta do diplomatických služieb (Praha), sa v Terchovej uvoľnilo notárske miesto a mladý ambiciózny Bohdan Blaha si vzniknutú príležitosť nemohol nechať ujsť...

Počas výkonu svojej funkcie (1939 – 1948) sa významne podieľal na prípravách a realizácii všetkých väčších obecných

Bohdan Blaha s manželkou

plánov a zámerov. Na tomto mieste spomenieme aspoň výstavbu nového Kostola sv. Cyrila a Metoda, likvidáciu vojnových škôd, elektrifikáciu obce, regulačný plán...

„Je úžasné, že v takej ťažkej dobe sa podarilo uskutočniť toľko skvelých projektov. Tu mi prichodí na um len jedno, že vtedy asi držala celá obec spolu, ináč by sa nebolo podarilo uskutočniť to, čo sa uskutočnilo. Pre dnešnú Terchovú z toho vyplýva ponaučenie, že keď sa chce, podaří sa všetko. V tomto smere je nám nedávna história Terchovej zdrojom inšpirácie pre budúcnosť.“ (Bohdan Blaha, 1994)

Po nedobrovoľnom odchode Terchovej (istý čas bol opakovanne väznený a nemal nijakú prácu) žil Bohdan Blaha v Žiline. Ako poctivý kronikár roky rokúce dokumentoval všetko, čo malo priamu i nepriamu súvislosť s Jánošíkovým krajom. Do posledných dní sa živo zaujímal o dianie v našej obci a veľmi ho tešilo, že tak všestranne napreduje.

Literatúra: Cabadaj, P.: Kam sme sa to v Terchovej dobudovali? Terchová 1995, s. 33; Cabadaj, P. – Križo, V.: Terchová. Terchová 2003, s. 127.

Peter CABADAJ

Sme presvedčení, že premiér nechcel vyzdvihnúť a ani nevyzdvihol zbojníka a zločinc. Myslel na toho Jánošíka, ktorý žije v slovenskej ľudovej tradícii ako ten, čo „bohatým bral a chudobným dával“. Myslel na symbol ľudového odporu voči feudálom, na slovenského ľudového reprezentanta vtedajšieho od-

PREČÍTALI SME

Jánošík – symbol ľudového odporu

boja. Prečo sa stal v ľudovej tradícii takýmto symbolom? Slovákov sa takmer až do polovice minulého storočia bral i jeho jazyk! Ešte aj generácia z konca 19. storočia (teda po Bernolákovi a Štúrovi) a zo začiatku storočia nasledujúceho vedela písať iba maďarským pravopisom. Iba ten sa jej v školách na celom Slovensku (vtedy – a u niektorých dodnes vo „Felvidéku“) vtikal do hláv aj hrubým telesným násilím spolu s príslušným jazykom. Dodnes aj niektoré „osvietené“ hlavy mylí skutočnosť, že i mená Slovákov – aj slávnych Slovákov – sa zapisovali maďarským pravopisom, že to teda neboli Slováci ...

O tomto a takomto Jánošíkovi – nie o zločincovi – vznikli ľudové rozprávania, piesne a maľby, ale aj literárne výtvory. Tým sa nijako nelíšime od iných ľudových interpretácií podobného sociálneho odboja iných národov, napr. od Angličanov, Švajčiarov a iných. Tieto postavy utláčaný, biedny, poddaný ľud podával ako

hrdinov. Nijaký národ – na rozdiel od nás – nerúca vedome takéto symboly, nedegraduje ľudové národné interpretácie. Iba u nás sa vždy nájdu takí „odborníci“, ktorí sa chcú predstaviť ako nezaujatí a vedecky orientovaní pracovníci takej či onakej autoritatívnej inštitúcie.

Práve v týchto mesiacoch sme svedkami opakujúceho sa pokusu „vedecky“, z veľmi vysokého postu, povedať jedinou „pravdu“ o začiatku dejín slovenského národa: o existencii Slovákov možno podľa neho hovoriť iba o stáročia neskôr. Starí Slováci podľa neho nejestvovali. Desiatky ďalších odborníkov jeho národný nihilizmus jednoznačne odmietli. Lenže navonok, administratívne a formálne (svojím postom) je tento nemenovaný „kompetentnejší“ ako všetci ostatní ... Niet nijakého dôvodu na zosmiešňovanie a degradovanie premiéra, že spomenul symbolickú postavu Juraja Jánošíka: jednoznačne ho chápal ako príklad

sociálneho ctenia a konania. Ako symbol odporu chudobného človeka proti feudálnym pánom.

Nemožno tvrdiť, že jánošíkovský symbol sa v celom rozsahu zakladá na absolútnych pravdách, na historických dokumentoch. Pravda je to, že renomovaný historik a etnologička SAV zneužili tento prípad pokusom o zosmiešnenie premiéra – a vlastne aj Slovákov. Treba odmietat snahy ľudí istej orientácie (určite nie so zdravým vlastenec-kým cítením) kraťnúť nášmu národu jeho tradície a kultúrne hodnoty, popierať historickosť Slovákov (Slováci vraj možno nemajú dejiny), oslabovať a demontovať naše národné (po)vedomie.

Práve toto je „zbojnický“ čin.

Ábel KRÁL
(Literárny (dvoj)tyždenník, č. 7-8/2008, s.1)

Recepty na tento čas

CHREN

Chren pozná ľudstvo celé storočia, a to buď ako liek alebo na prípravu a konzervovanie jedál. Chren obsahuje mimo silice chrenovej aj hodne vitamínu C. Zvlášť v domácnostiach bol v minulosti nepostrádateľný. Dnes chren pomaly ustupuje, a to nielen v domácnosti, ale i v reštauračnom stravovaní; možno povedať, že do určitej miery ho vytlačila horčica a uhorky, prípadne kečup. Chren by sme mali podávať v studenej úprave, ku všetkým minútkam z hovädzieho mäsa. Tiež sa hodí k šunke, klobáse, párkom, ako aj k vajciam vareným na tvrdo.

Smotanový chren

Suroviny: 1šľahačková smotana 33%, 5 dkg nastrúhaného chrenu, citrónová šťava, soľ
Postup: Smotanu vyšľaháme, pridáme chren, šťavu a soľ. Podávame k rôznym hovädzím a teľacím minútkam.

Jablkový chren

Suroviny: 2 jablká, 4 dkg chrenu, cukor, soľ, ocot podľa chuti
Postup: Jablká uvaríme aj so šupkou, po uvarení ich prepasírujeme a premiešame s postrúhaným chrenom. Pridáme podľa chuti soľ, cukor, ocot a podávame v studenom stave.

Mrkvový chren

Suroviny: 4 ks uvarenej mrkvy, 5 dkg postrúhaného chrenu, podľa chuti soľ, ocot, cukor
Postup: Uvarenú mrkvu jemne nastrúhame, zmiešame s chrenom, dochutíme soľou, octom a cukrom.

Mandľový chren – studený

Suroviny: 5 dkg postrúhaného chrenu, 3 uvarené žltka, ocot, 2 lyžice oleja, 5 dkg olúpaných a postrúhaných mandlí, soľ, cukor
Postup: Žltka prelisujeme a zmiešame s olejom, soľou, octom, chrenom a mandľami. Podľa chuti ešte pocukríme a podávame hlavne k studenej pečenej alebo varenej hydine.

Pečená jahňacina na hubách

Suroviny: 1 kg jahňacieho mäsa, soľ, 50 g údennej slaniny, 2-3 strúčiky cesnaku, 1 cibuľa, 50 g masla, 1 hrst sušených húb (môžu byť aj čerstvé), červená mletá paprika, rasca, mleté korenie, lyžica hladkej múky, voda podľa potreby

Postup: Umyté mäso prešpikujeme údenou slaninou a osolíme. Na pekáč dáme masť, očistenú a pokrájanú cibuľu a cesnak, huby, mäso, rascu, pridáme 2-3 naberačky horúcej vody, mäso zakryjeme a pečieme v zohriatej rúre do mäkkosti. Počas pečenia mäso podlievame vlastnou šťavou, alebo ak treba, pridáme vody. Mäkké mäso vyberieme, do horúceho výpeku pridáme červenú, papriku, múku rozmiešanú v troške vody. Šťavu necháme 8-10 minút povariť. Mäso pokrájame na porcie, podlejeme šťavou a podávame s varenými zemiakmi. Jedlo môžeme doplniť rôznymi pestrými šalátmi kyslejšej chuti.

Vyprážené hydinové alebo bravčové rezne plnené ovocím

Suroviny: 800 g mäsa, 80 g šunky, 80 g syra Eidam, 1 očistený banán, 1-2 mandarínky, soľ, strúhanka, 4 vajíčka, olej na vyprážanie

Postup: Hydinové (alebo bravčové) mäso pokrájame na väčšie rezne, mierne naklepeme z oboch strán, posolíme a na každý rezeň položíme malý plátok šunky, syra, 1 koliesko našikmo nakrájaného banána, približne dva mesiachy z mandarínky. Mäso preložíme na

polovicu, spodný okraj rezňa prichytíme dlhším špáradlom. Olej si dáme dobre zohriať, vajíčka rozšľaháme, zašpajdlované rezne obalíme v strúhanke, ponoríme do vajíčka a hneď ich kladíme na rozhorúčený olej. Vyprážame z oboch strán do zlatista. Vhodnou prílohou je zemiaková kaša, prípadne kari ryža a miešaný kompót.

Pečený králik s plnkou

Suroviny: 1,5 kg očisteného králika, 100 g údennej slaniny, soľ, mleté čierne korenie, 2 lyžice oleja, 1 cibuľa, podľa potreby vývar z 1 mäsovej kocky

Postup: Najprv si pripravíme plnku. Na rozohriatej masť krátko, 8-10 minút, opečieme pokrájane vnútornosti z králika. Rozky pokrájame na kolieska, trochu pokropíme vodou, pridáme vnútornosti, soľ, vajíčko, muškátový orech, hrozienka a sušené marhule pokrájane na drobné kúsky. Všetko spolu dobre premiešame. Králika dobre zo všetkých strán potrieme olejom a posolíme. Naplníme plnkou a zošíjeme. Vložíme na pekáč, obložíme páskami slaniny, kolieskami cibule a podlejeme vývarom. Pečieme vo vyhriatej rúre na 200 °C približne jednu hodinu. Počas pečenia mäso podlievame výpekou, prípadne pridáme vývar. Upečeného králika krájame na porcie; ako prílohu podávame ryžu s hráškom alebo opekané zemiaky. Pridáme rôzne zeleninové obloženie.

ĽAHKÉ JARNÉ ŠALÁTY

Red'kovkový šalát so syrom a pažitkou

Suroviny: 2 zväzky red'kovky, soľ, mleté čierne korenie, 1 dcl vody, 1 lyžica cukru, 1 lyžica oleja, 80 g tvrdého syra, pažitka, citrón

Postup: Red'kovku zbavenú listov a korienkov dobre umyjeme, postrúhame na tenké kolieska, pridáme syr pokrájaný na malé rezančky. Vo vode rozmiešame cukor, soľ, citrónovú šťavu, štipku korenia, olej a s týmto nálevom zalejeme postrúhanú red'kovku so syrom. Vrch šalátu posypeme posekanou pažitkou.

Zelerový šalát s jablkami a citrónom

Suroviny: 1 väčší zeler, 2-3 jablká, šťava

z jedného citróna, 1 lyžica cukru, soľ, trocha vody (1 dcl)

Postup: Očistený, umytý zeler prekrojíme na štvrtky a povaríme do mäkkosti v osolenej vode. Uvarený a vychladnutý zeler pokrájame na malé kocky, spolu s očistenými jablkami. V troche vody rozmiešame cukor, štipku soli a citrónovú šťavu. Týmto nálevom zalejeme zeler s jablkami.

Škvarkové pagáče (prekladané)

Suroviny: 1 kg hladkej múky špeciál, soľ, 1 kocka droždia, 1 lyžica cukru, 1 lyžica rumu, 2 dcl oleja, 4 vajíčka, 1 kg pomletých škvarkov, mlieko na zamiesenie cesta podľa potreby

Postup: Z múky, droždia, cukru, soli, rumu, oleja, 3 vajíčok a vlažného mlieka vypracujeme vláčne cesto. Cesto necháme tak ¼ hodiny podkysnúť. Potom ho rozvalkáme na obdĺžnik 30x40 cm a rozotrieme naň pomleté škvarky. Cesto poskladáme na obdĺžnik, najprv spodnú časť do stredy, ďalej hornú časť do stredy, a preložíme ľavú a pravú stranu. Pretočíme na zvinutú stranu a necháme 30 minút podkysnúť. Toto opakujeme aspoň 2-3 krát. Potom cesto rozvalkáme na hrúbku 2 cm, 1 dcl pohárikom vykrajujeme malé pagáče a ukladáme na pomastený plech. Vrch pagáčov potrieme rozšľahaným vajcom a môžeme ho posypať rascou, makom alebo sezamom (ale nemusí to byť). Pečieme vo vyhriatej rúre na 180-190 °C asi 15 minút.

Plnené šatôčky na iný spôsob

Suroviny: 60 dkg polohrubej múky, ½ l vriacej vody, soľ, lyžica mlieka, citrónová kôra, 1 žltok, 1 lyžica roztopeného medu

Plnka: Slivkový alebo šípkový lekvár, môžeme tiež plniť makovou, orechovou alebo tvarohovou plnkou

Postup: Múku sparíme vriacou vodou, dobré premiešame a necháme vychladnúť. Mlieko, droždie, cukor, soľ necháme vykysnúť a primiešame do cesta. Pridáme postrúhanú citrónovú kôru, olej a dobré vypracujeme cesto. Cesto rozvalkáme, pokrájame na štvorce a plníme plnkou. Naplnený štvorec prehneme do tvaru šatky, kraje pritlačíme a ukladáme na pomastený plech, trocha voľnejšie od seba, a necháme na plechu 15 minút postáť. Potom šatôčky potrieme žltkom rozmiešaným s medom a pečieme vo vyhriatej rúre na 170-180 °C približne 20 minút.

Baranček z kysnutého cesta

Suroviny: 350 g polohrubej múky, ½ kocky droždia, 50 g masla, 2 vajíčka, soľ, 1 lyžica cukru, mlieko podľa potreby na spracovanie cesta

Postup: Najprv si vymiešame aspoň 15 minút maslo, vajíčka a cukor. Potom pridáme múku, soľ a droždie rozdrobené v mlieku. Spolu s vlažným mliekom vypracujeme polomäkké cesto a necháme aspoň 40 minút vykysnúť. Do barančekovej vymastenej formy vložíme cesto, zakryjeme ho aj druhým vymasteným dielom formy a necháme vo forme ešte kysnúť asi 30 minút. Formu vložíme do vyhriatej rúry a pečieme pomalšie na 170 °C približne 45 minút. Upečeného barančka necháme vo forme vychladnúť a až potom ho ozdobíme. V prípade, že nemáme barančekovú formu, si z tohto cesta môžeme pripraviť pletenec, ktorý položíme na vymastený plech, vrch potrieme rozšľahaným vajíčkom a upečieme vo vyhriatej rúre.

Úspešne napredujú

Nie tak dávno sme v našich novinách priniesli informácie o talentovaných športovcoch – hokejistovi Lukášovi Cingelovi a futbalistovi Martinovi Polet'ovi. A keďže prilietavajúce lastovičky štebocú po Terchovej ďalšie príjemné správy o ich úspechoch, tak si ich znova priblížime.

Lukáš Cingel

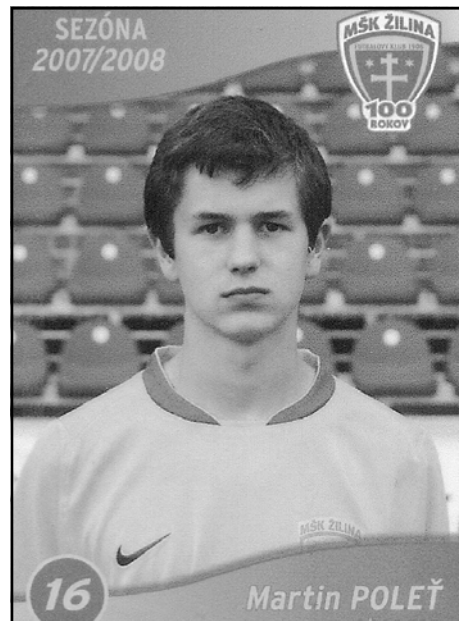
Lukášovi sa v nedávno skončenej extralige dorastu podarilo s mužstvom MsHK Žilina vybojovať cenný extraligový titul. Trofej majstra nebolo v konkurencii Dukly Trenčín, HK Aqua City ŠKP Poprad, HKm Zvolen a ďalších ľahké získať, hoci náskok 17-tich bodov pred druhým Trenčinom by tomu možno nasvedčoval. Na kolektívnom úspechu žilinských doras-

tencov je nemalý aj Lukášov podiel, veď v kanadskom bodovaní nazbieral v 53 zápasoch 39 bodov za 18 gólov a 21 asistencií. O Lukášovom talente a perspektíve svedčí tiež fakt, že v dorasteneckej kategórii (ročníky narodenia 1990, 1991, 1992) sa presadil, hoci patril k najmladším (roč. nar. 1992). A čo hovorí na dosiahnutý úspech samotný Lukáš? „Trénerovi Hrnčárovi sa podarilo vytvoriť dobrý a kamarátsky kolektív. Je to dobrý psychológ. Preferoval hru na štyri pätky, čím zapojil do mužstva väčší počet hráčov. Mne sa na začiatku súťaže začalo dariť, dal som zopár gólov. Potom prišlo zranenie ruky a chvíľu trvalo, kým som sa do toho dostal. Potom to znova vcelku dobre išlo. Je dobré, že v podstate dve pätky zostávajú v mužstve a máme tak šancu po doplnení ďalšími chalanmi aj na rok bojovať o titul, hoci to bude ťažké. Som rád, že sme boli, a verím, že aj budeme, dobrý kolektív. Do mužstva sa pri narodeninách hráčov alebo prvých góloch nosili zákusky či iné dobroty, na ktorých si mužstvo s realizačným tímom zamaškrtili, a aj tým sa vytvárala dobrá atmosféra.“ Ešte doplním, že Lukáš je stabilným členom reprezentačnej 16-tky (U-16) a pod vedením trénera Výboha sa presadzuje i na jej zrazoch. Či to bolo v Púchove, Čechách i vo Švajčiarsku, všade brankári ťahali puky z bránky aj po Lukášových strelách.

Martin Polet'

Futbalista MŠK Žilina Martin Polet' zaznamenal ako 17-ročný debut v Corgoň lige na jeseň minulého roka. Dvoma krátkymi striedaniami v Ružomberku a doma s Košicami upozornil, že na futbalovej scéne je talentovaný mladík v žilinskom drese.

S áčkom MŠK trénuje už rok, kabína ho prijala kamarátsky, samozrejme, voči starším treba mať úctu a oni to vracajú mladším cennými radami. Momentálne Martin získava zápa-

sové ostrohy v mužskej druhej lige, ktorá je pre vekom ešte dorastenca tiež dobrou školou.

Ako sa na svoje futbalové pôsobenie a perspektívu pozerá sám Martin?

„Som rád, že hrám futbal, veď robím to, čo ma baví. Prechod k mužom mi veľa dáva, rozdiel som pocítil najmä v rýchlosti, kvalite i tempe. Chcem sa však presadiť, čo bude závisieť od mojej formy. Zimná príprava s mužmi (kondičná časť v Zlatých Moravciach a herná v Turecku) sa mi vydarila, škoda zranenia na záver v poslednom zápase. Ešte musím dokončiť školu (o rok maturita), aby som sa mohol venovať len futbalu.“

Aj Martin je v dorasteneckej reprezentácii, vo výbere U-18. Naposledy absolvoval dva víťazné zápasy s Fínskom a výjazd do Slovinska. V súčasnosti sa pripravuje na uznávaný mládežnícky turnaj osemnástok Slovakia cup.

Marián ZAJAC

Nádej z ramien

Na ramenách kríža
ramená Ježiša
ťažoba ľudských vín
Ježiša pridúša .

Na ramenách kríža
ramená spasenia
úprimnosť pohľadu
túžba odpustenia.

Na ramenách kríža
minulosť človeka
prítomnosť Ježiša
budúcnosť odmyká.

INFOSERVIS

Zo života organizácií SZTP

TERCHOVSKÁ PAŤDESIATKA

Podľa názvu by ste pravdepodobne očakávali, že ide o nejakú športovú disciplínu. Ale nie je to tak.

Uplynulo 50 rokov od založenia organizácie zdravotne postihnutých – Zväzu invalidov v Terchovej. Prvým a zakladajúcim predsedom bol Kamil Vallo. Počas polstoročia existencie organizácia bola niekedy viac, inokedy menej aktívna. Dokonca bola niekoľko rokov v útlme. Situácia sa podstatne zmenila k lepšiemu pred dvadsiatimi rokmi, keď nastúpil do funkcie predsedu Štefan Vallo, ktorý ju vykonáva dodnes. Pracoval už ako člen rady telesne postihnutých pri Okresnom výbore Zväzu invalidov v Žiline a bol jedným zo zástancov rozdelenia Zväzu invalidov na jednotlivé špeciálne organizácie. Pri zrode novej organizácie stáli i súrodenci Mihovi od Obšivanov, na čele s Jánom, ktorý je doteraz aktívnym členom.

Základná organizácia si získala veľmi dobré postavenie v spoločenskej i sociálnej sfére v obci. Spolupráca s obecným úradom je na veľmi dobrej úrovni. Jeho zástupcovia nechýbajú na žiadnej akcii ZO. V sociálno-zdravotnej komisii majú dvoch zástupcov. Obecné zastupiteľstvo už každoročne vyčleňuje z rozpočtu sumu na činnosť organizácie. Pri príležitosti Medzinárodného dňa zdravotne postihnutých organizuje stretnutie zdravotne postihnutých občanov so zástupcami obecného zastupiteľstva.

Organizácii pomáhajú i miestni podnikatelia, spomeniem aspoň niektorých z nich. Sú to Pozemkové spoločenstvo Urbár Terchová, Pozemkové spoločenstvo Cingelov-Ondrušov, Krasplast s.r.o., COBA Krasplast s.r.o., DAMIT s.r.o., VUMAT s.r.o. a viaceri iní.

Na oslave 50. výročia vzniku organizácie slávnostne pokrstili kroniku. Krstil ju terchovský kaplán páter Lukáš Twardovski.

Základná organizácia vyvíja pravidelnú činnosť – výročná členská schôdza (vždy prvá v rámci okresu), posedenie pri príležitosti MDZP, posedenia v prírode pri gulášii spojené so športovými hrami, členské schôdzy, zájazdy a vlni i rehabilitačný pobyt v Turčianskych Tepliciach. Terchovcia patria medzi tých, ktorí sa pravidelne a aktívne zapájajú do akcií okresného centra v Žiline.

Hybnou pákou organizácie je rada ZO, ktorej predsedom je už spomínaný Štefan Vallo. Nie je však osamelým jazdcom. Je obklopený členmi rady, ktorí sú aktívni a berú svoje funkcie vážne. Menujem aspoň Františka Janíka, Miloslavu Laurenčíkovú, Štefaniu Hanuliakovú a Máriu Laurenčíkovú.

Marika ANTALOVÁ

Obec Terchová, Miestne kultúrne stredisko, Farský úrad v Terchovej, Žilinský samosprávny kraj,
Regionálne kultúrne stredisko v Žiline, Konzervatórium Jána Levoslava Bellu v Banskej Bystrici

KOSTOL SV. CYRILA A METODA V TERCHOVEJ

Nedeľa 6. apríla 2008 o 15,00 h

Veľkonočný koncert venovaný pamiatke Sv. Otca Jána Pavla II.
pod záštitou Mariána SERVÁTKU - bývalého veľvyslanca pri Svätej stolici

POĎAKOVANIE ZA LÁSKU

Miešaný spevácky zbor a Komorný orchester

Konzervatória J.L.Bellu so sólistami:

Michaela	KUKUROVÁ	soprán
Denisa	KABÁČOVÁ	organ
Michal	ČERVIENKA	akordeón
Rudolf	PATRNČIAK, ml.	husle
Michaela	WDÓWKOVÁ	husle
Lujza	ĎURIŠOVÁ	violončelo

dirigujú - Katarína KOREŇOVÁ a Igor VLACH

Detský spevácky zbor SEMIKRÁSKY

Literárno-dramatický krúžok SLNIEČKO pri ZŠ Terchová

moderuje - Mária JANIČÍKOVÁ

Na realizáciu prispeli:

PENZIÓN TERCHOVÁ • VUMAT SK, s.r.o. • MIHO a spol., s.r.o. • DAMIT, s.r.o.
KRASPLAST, s.r.o. • COBA automotive, s.r.o. • Miroslav MICHÁLEK s rodinou •
František MUCHA • Pavol MICHÁLEK s rodinou • COUNTRY FEST ROZMARÍN - Terchová 2008

Obec Terchová, ul. sv. Cyrila a Metoda 96, 013 06 Terchová

prijme do zamestnania

hlavnú /hlavného/ ekonómku /ekonóma/

Požadujeme:

VŠ vzdelanie ekonomického smeru odborná prax vo verejnej správe
minimálne 10 rokov znalosť účtovníctva rozpočtovej organizácie

Svoje prihlášky môžu uchádzači posilať do 2. mája 2008 na adresu:

Obecný úrad Terchová, sv. Cyrila a Metoda 96, 013 06 Terchová

Informácie na tel. čísle: **041/5695 138**

Kúpim malý pozemok vhodný na výstavbu chatky, alebo kúpim menší dom či chatku v Terchovej a okolí. **Kontakt: 0908 163 778**

Obecné noviny TERCHOVÁ. Vydáva Miestne kultúrne stredisko Terchová. **Šéfredaktor:** Ján Miho ml.

Redakcia: Helena Laščiaková, Katarína Halapiová

Redakčná rada: Peter Cabadaj, Rudolf Patrnčíak, Vladimír Križo, Milan Moravčík st., Mgr. Renáta Opalková,
Ing. Marián Zajac, Marián Žiško, Mgr. Katarína Ďuratná, Václav Bobáň, Mária Janičíková, Ján Laurenčík

Jazyková úprava: Peter Cabadaj. **Tlač:** ROSEA tlač, Žilina. **Príprava tlače:** Ing. Michal Krištofik

Adresa redakcie: MKS Terchová, tel. č. 041/569 51 29. OcÚ Terchová, tel. č. 041/569 51 38, fax. 041/569 53 10

Registračné číslo: 1/92. Vyšlo vo apríli 2008.